

Saksbehandler: Liv Janne Dehlin

Saksdokumenter

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 6.-7.02.2007

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 08.03.2007

Protokoller

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 6.-7.02.2007

Forslag til vedtak

Protokollen ble godkjent.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 08.03.2007

Forslag til vedtak

Protokollen ble tatt til etterretning.

Protokoll
Mellomkirkelig råd (MKR)
6.-7. februar 2007
Kirkens hus og Børsparken Hotel
Oslo

Til stede:

Berit Hagen Agøy, Berit Andersen (vara for BMs representant), Benedicte Aschjem, Helene Bjerkestrand, Tale Hungnes (ikke under sakene 5, 6 og 15), Oddhild Johnsen Klevberg, Henny Koppen, Jenny Skumsnes Moe (ikke under sakene 1, 3, 6 og 7), Kjell Bertel Nyland, Erlend Rogne, Raag Rolfsen (KISP-leder), Elise Sandnes (KEK-representant) (ikke under sakene 2 (NNKR), 8.1, 10 og 16), Rolf Steffensen, Einar Vegge, Kjetil Aano (ikke under sakene 2 (KEK, Porvoo, KV og GEKE), 5, 9, 11 og 12) og Helge Aarseth (LVF-representant) (ikke under sakene 1, 6, 7 og 15)

Fra sekretariatet:

Olav Fykse Tveit, Liv Janne Dehlin, Stephanie Dietrich, Estrid Hessellund, Jens-Petter Johnsen, Sven Thore Kloster, Tore Laugerud, Gard Lindseth, Sven Oppegaard, Hans Erik Raustøl, Dag Stange og Gunnar Thelin

Forfall:

Trond Skard Dokka (TN-leder), Atle Sommerfeldt (representant KN), Ingrid Vad Nilsen (leder og KV-representant), Ernst Baasland (BMs representant)

Gjester:

Trond Bakkevig (Midtøsten-utsending), representanter for Svenska kyrkan

Saksliste

- Sak MKR 01/07: Protokoller**
- Sak MKR 02/07: Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner**
- Sak MKR 03/07: Valg av nestleder og arbeidsutvalg**
- Sak MKR 04/07: Årsplan for de sentralkirkelige råd 2007**
- Sak MKR 05/07: Fordeling av OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner 2007**
- Sak MKR 06/07: Budsjett for de sentralkirkelige råd 2007**
- Sak MKR 07/07: Årsmelding for de sentralkirkelige råd 2006**
- Sak MKR 08/07: Oppfølging av Kirkemøte-saker:**
1. utfordringer i religionsmøtet
 2. Innvandring og integrering - Den norske kirkes rolle i et flerkulturelt samfunn
 3. NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke
 4. Fråseigna frå Lærenemnda: "Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken"
- Sak MKR 09/07: Oppnevninger**
1. Medlemmer av referansegruppen – ROM
 2. Medlem til Kontaktgruppen med Islamsk råd
 3. Ekstra delegater fra Den norske kirke til EEA3-møtet
 4. To delegater til Kirkedagene i Tyskland 6.-10. juni 2007
 5. Delegat til Danske kirkedager 17.-20. mai 2007
- Sak MKR 10/07: Den norske kirkes nord/sør-informasjon (KUI) – Virksomhetsplan og budsjett for 2007**
- Sak MKR 11/07: Orienteringssaker**
- Sak MKR 12/07: Referatsaker**
- Sak MKR 13/07: Rammer og føringer for arbeidet med Verdens miljøverndag 2007**
- Sak MKR 14/07: LVFs dokument "The Diaconal Ministry in the Mission of the Church" og Den norske kirkes vurdering av den. Forslag til høringssvar fra TN**
- Sak MKR 15/07: Statsbudsjettet 2008. Prioriteringar**
- Sak MKR 16/07: "To kirker – én tro". Forslag til avtale mellom Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke (KM-sak)**
- Sak MKR 17/07: Kamp mot fattigdom og for global rettferdighet: Den norske kirke og den økonomiske globaliseringen (KM-sak)**

Onsdag den 7. februar spiste Mellomkirkelig råd lunsj sammen med representanter fra Svenska kyrkans sentrale kirkeråd og ledere i kirkehovedkvarteret i Uppsala, og hadde et kort møte med dem i etterkant der saker av felles interesse for våre to kirker ble drøftet.

Sak MKR 01/07 Protokoller

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 10.-11. september 2006

Årstall på saksnumrene må endres fra 05 til 06.

Vedtak:

Protokollen godkjennes med nevnte endringer.

Sak MKR 02/07 Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner

Norges kristne råd (NKR)

Saksdokumenter:

Protokoller fra styremøte i Nye Norges Kristne Råd 19. september 2006 og 28. november 2006

"Israel og Palestina - en utfordring for kirkene i Norge" – samtalehefte fra Norsk teologisk samtaleforum

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar protokollene fra styremøte i Nye Norges Kristne Råd 19. september 2006 og 28. november 2006 og samtalehefte fra Norsk teologisk samtaleforum om Israel og Palestina til orientering.

Det lutherske verdensforbund (LVF)

Saksdokumenter:

COMMUNIQUÉ: Meeting between the Officers of the World Alliance of Reformed Churches and the Executive Committee of the Lutheran World Federation, Chavannes-de-Bogis, Switzerland, 18 November 2006

Program for LVFs rådsmøte 2007

Brev fra LVF av 12.01.2007 om LVFs rådsmøte 2007

Brev fra LVF datert 04.01.2007 om en teologisk konsultasjon 1.-3.12. 2006

Rapport nr. 4/2007 **Stephanie Dietrich**

Rapport fra møte i den internasjonale luthersk-ortodokse dialogkommisjonen i Bratislava, Slovakia, 2.-9.11. 2006

Mellomkirkelig råds behandling:

MKR mener at det er dypt beklagelig at viktige sakspapirer og saksforberedelser ikke er sendt ut i god nok tid for Rådsmøtet i Lund. Rådet ønsker at det gis tilbakemeldinger om dette til LVF.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar kommunikeet fra "Meeting between the Officers of the World Alliance of Reformed Churches and the Executive Committee of the Lutheran World Federation" av 18. november 2006 til orientering, og sier seg tilfreds med den samarbeidslinjen som er beskrevet.
2. Mellomkirkelig råd tar rapporten fra møte i den internasjonale luthersk-ortodokse dialogkommisjonen i Bratislava, Slovakia, 2.-9.11.2006 til orientering.
3. MKR tar informasjonen om LVFs Rådsmøte 2007 til orientering. MKR mener det er beklagelig at medlemskirkenes involvering i LVFs arbeid vanskeliggjøres når viktige sakspapirer ikke sendes ut i god nok tid før møtene.

Porvoo kirkefellesskap

Saksdokumenter:

Porvoo Contact Group Minutes 2006

Porvoo Theological Conference 2008; Letter of Invitation

Sammendrag

Den norske kirke er en aktiv medspiller i samarbeidet mellom Porvoo-kirkene og i dette fellesskapet. Porvoofellesskapets kontaktgruppe møtes en gang i året for å drøfte arbeidet innenfor fellesskapet, informere hverandre om viktige aktiviteter og vedtak i medlemskirkenes, og planlegge arrangementer i regi av fellesskapet. I 2007 arrangeres det møte for de ledende biskoper ("Primates Meeting") i Dublin oktober 2007 samtidig med kontaktgruppemøtet, samt en mindre konsultasjon for spesialister om voksenopplæring i våre kirker. Videre planlegger man en teologisk konferanse om "Etikk og kirkefellesskap" januar 2008.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Kirkenes verdensråd (KV)

Saksdokumenter:

Saksdokument SKR 11/07 Samisk kirkeråds videre arbeid med urfolksspørsmål

Karasjokerklæringen av 22.02.1998

Sluttdokument fra LVFs urfolksskonsultasjon i Karasjok 20 – 24.09.2006

Sammendrag

Kirkenes Verdensråds (KV) urfolksprogram ble etablert i 1995 og lokalisert til Genève. I 2003 ble KV's urfolksprogram flyttet til Bolivia, noe som ble oppfattet som en nedtrapping av urfolksengasjementet i KV. Høsten 2006 ble det besluttet i KV's sentralkomiteé at urfolksprogrammet skal flyttes tilbake til Genève, men det har vært noe usikkerhet i forhold

til finansieringen av programmet. MKRs generalsekretær har vært i en dialog med KVs generalsekretær om hvor kontoret skal være og hvordan det skal finansieres. KV har utfordret Dnk og de andre nordiske kirkene til å gå inn med økonomiske midler slik at man kan ansette en ny urfolkskoordinator. Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd blir nå bedt om å yte midler for at denne kan starte siste halvår 2007, og Kirkens Nødhjelp er bedt om det samme.

Parallelt med KV jobber Det lutherske verdensforbund (LVF) også med å få etablert et eget urfolksprogram. Som et ledd i dette arbeidet arrangerte LVF en urfolkskonsultasjon i Karasjok 20.-24. september 2006. Mellomkirkelig råd ser LVFs arbeid som viktig, men vil i denne omgang først og fremst prioritere at Dnk støtter KVs urfolksprogram slik at kontinuiteten i et mangeårig urfolksarbeid opprettholdes. Samtidig er det viktig at LVF fortsetter nettverksarbeid og teologiske studier om og med urfolk, og at LVF og KV koordinerer sine aktiviteter.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd støtter forslaget om å flytte urfolksprogrammet i Kirkenes Verdensråd tilbake til Genève og de tiltak som er foreslått fra Dnks side i så måte.
2. Mellomkirkelig råd ser det som viktig at det foregår en koordinering av urfolksarbeidet i Det lutherske verdensforbund og Kirkenes Verdensråd.
3. Mellomkirkelig råd vil bidra økonomisk til Kirkenes Verdensråds urfolksprogram, og vil be Samisk kirkeråd delta i aktivitetene i KVs og LVFs arbeid innen denne sektoren.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Saksdokumenter:

Rapport nr. 8/2007

Tore Laugerud

Rapport fra KEKs misjonskonsultasjon i Budapest 23.-28.01.2007: "Come Holy Spirit heal and reconcile in Europe... illuminate the whole of humankind with the light of Christ" og etterfølgende møte i referansegruppa for KEKs misjonsprosjekt

Rapport nr. 10/2007

Stephanie Dietrich

Rapport fra nordisk-baltisk forberedelsesmøte til Third European Ecumenical Assembly (EEA3) i Kaunisniemi orthodox camp, Finland 26.-28.1.2007

Notat om norsk forberedelsesprosess for Sibiu/EEA 3

Mer om EEA3-møtet på følgende webadresse: <http://www.eea3.org/>

Sammendrag

I september arrangeres "Third European Ecumenical Assembly" - den tredje europeiske økumeniske samlingen (EEA 3) i Sibiu i Romania. Arrangementet er et fellesprosjekt mellom KEK og CCEE (Den romersk-katolske kirkes bispekonferanse i Europa). Tema for samlingen er "The light of Christ shines upon all". På møtet i Mellomkirkelig råd i september 2006 ble det oppnevnt en delegasjon på 12 fra Den norske kirke, pluss våre representanter i KEKs komiteer og sentralkomiteen. Se for øvrig også ytterligere oppnevning til dette møtet under sak MKR 09/07.3. Halvparten av Dnks delegasjon er ungdomsrepresentanter som ble utnevnt i samråd med Ungdommens Kirkemøte. I tillegg deltar 4 personer som er utnevnt av Nye Norges Kristne Råd (en baptist, en ortodoks, en pinsevenn og en frelsesarmémedlem (ungdom)).

Forberedelsesprosessen mot EEA3 skal skje regionalt og nasjonalt. Samtidig ble det arrangert et europeisk kirkeledermøte i Roma i 2006, og ett møte i Wittenberg februar 2007. Dermed blir det møter med fokus på EEA3s tema både i en katolsk kontekst (Roma), i en protestantisk/luthersk kontekst (Wittenberg) og i en ortodoks kontekst (Sibiu/Romania).

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar rapportene og sakene til orientering.

GEKE (Leuenberg)

Saksdokumenter:

Brosjyre GEKE

Oversikt over medlemskirkene i GEKE

Rapport nr. 2/2007 **Stephanie Dietrich**

Rapport fra møte i Rådet, GEKE, (*Gemeinschaft Evangelischer Kirchen in Europa*, Leuenberg kirkefelleskapet), Wien, 12.-13.1.2007

Rapport nr. 3/2007 **Stephanie Dietrich** rapport fra generalforsamlingen i Leuenberg kirkefelleskapet *Gemeinschaft evangelischer Kirchen in Europa*, GEKE, Budapest 12.09.2006 -19.09.2006

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken og rapportene til orientering.

Sak MKR 03/07 Valg av nestleder og arbeidsutvalg

Saksdokumenter:

Ingen

Sammendrag

Mellomkirkelig råd skal ifølge § 7 i sine statutter ”ha et arbeidsutvalg som består av leder og nestleder, samt tre medlemmer med to varamedlemmer. Første varamedlem innkalles fast”.

Ifølge samme paragraf skal Bispemøtets representant i Rådet være ett av de fem medlemmene av MKR/AU. BM har oppnevnt Ernst Baasland som representant i Rådet med domprosten i Stavanger (Berit Andersen) som vararepresentant.

Om MKR/AU sier statuttene helt kort at det ”forbereder Rådets møter og treffer avgjørelser i de saker Rådet bestemmer”. Dette betyr at MKR/AU møter i forkant av rådsmøtene (normalt tre møter i året). MKR/AU må også regne med å bli innkalt etter behov.

Vedtak:

1. MKR velger Erlend Rogne til nestleder i Mellomkirkelig råd
2. MKR velger følgende som medlemmer i arbeidsutvalget (i tillegg til leder, nestleder og representanten fra BM):
Berit Hagen Agøy
Rolf Steffensen

1. vara: Benedicte Aschjem
2. vara: Einar Vegge

Sak MKR 04/07 Årsplan for de sentralkirkelige råd 2007 (KM-sak)

Saksdokumenter

Årsplan for de sentralkirkelige råd 2007

Utdrag av Intern Årsplan for de sentralkirkelige råd 2007

Mellomkirkelig råds behandling:

Det ble påpekt av sekretariatet at de ulike sakene nemndene arbeider med, ikke er nevnt som egne saker i årsplanen fordi disse ikke oppfattes som eksterne, men som integrerte virksomheter i rådet og sekretariatet.

Videre ble det påpekt at årsplanen må sees i sammenheng med den større strategiplanen for Dnk, men at det kan være ønskelig å tydeliggjøre sammenhengen mellom disse, for eksempel i form av 3-årsplaner.

Det ble også sagt at det er ønskelig med en diskusjon om *neste* års årsplan og planprosessen i forhold til denne allerede på septembermøtet i MKR, gjerne i form av arbeidsgrupper/ verksteder.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar det fremlagte forslag til årsplan for Rådets arbeid i 2007 med de endringer som fremkom i møtet.

Sak MKR 05/07 Fordeling av OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner 2007

Saksdokumenter:

Saksorientering

Sammendrag

Ifølge vedtak i Kirkemøtet 1997 skal 10 prosent av de midlene fra Opplysningsvesenets fond (OVF) som disponeres av de sentralkirkelige rådene, fordeles til prosjekter i regi av eller til fordel for søsterkirker og internasjonale partnerorganisasjoner ("søsterkirkemidler"). Fordelingen foretas av Mellomkirkelig råd og følger føring for fordeling av midler vedtatt av Rådet i februar 2004.

Det er Kirkerådet og bispedømmerådene som er tilskuddsforvaltere for tildelingen fra OVF. Dette betyr at det er Kirkerådet og bispedømmerådene som er ansvarlige for å gi rammene for tildelingene til tilskuddsmottagere. Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd er tilskuddsmottagere som kan fordele til prosjekter innenfor de økonomiske rammer som er gitt fra Kirkerådet.

Beløpene i dokumentet og i forslag til vedtak forholder seg til rammene som er gitt ut fra Kirkemøtets kriterier og fra Kirkerådets vedtak. I tillegg til denne summen er økumeniske kontingenter, samt konferanseavgift til LVFs generalforsamling 2010 og konferanseutgifter i sammenheng med The Third Ecumenical Assembly i Sibiu, Bulgaria, dekket under posten "Fellesutgifter" på OVF.

Redegjørelsen og vedtaksforslaget under er delt i fire. Den første delen refererer til Kirkerådets behandling og viser fordelingen mellom de poster som berører Mellomkirkelig råds arbeid (Kontingenter til økumeniske organisasjoner, konferanseavgift og delegasjonsutgifter og oversikten over utregningen på 10 % søsterkirkemidler). Dette gir rammene for Mellomkirkelig råds tildeling (Rammevilkår). Videre korresponderer dokumentet med de tre ulike støttekategoriene som er spesifisert i retningslinjene: 50 prosent av beløpet skal fordeles likt mellom Kirkenes Verdensråd (KV) og Det lutherske verdensforbund (LVF) (del I), 40 prosent fordeles til søsterkirker og partnerorganisasjoner etter søknad (del II) og de siste 10 prosent fordeles etter en rotasjonsordning til bispedømmene for videre fordeling til menighetenes vennsaksarbeid (del III).

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tildeler kontingenter til følgende organisasjoner med denne interne fordeling:

Kirkenes Verdensråd	kr 1 530 000
Det Lutherske Verdensforbund	kr 1 525 000
Ecumenical Advocacy Alliance	kr 5 000
Konferansen av Europeiske kirker (KEK)	kr 350 000
Churches Commission on Migrants in Europe	kr 50 000
Msk.rettighetsfondet	kr 90 000
Leuenberg Kirkefellesskap	kr 40 000
Kirkelig fredsplattform	kr 28 000
World Association for Christian Communication	kr 1 000
Nye Norges Kristne Råd	kr 245 000
	kr 3 864 000

2. Mellomkirkelig råd tildeler innenfor del I (50 %) til KV og LVF **kr 961 200**

- a) Mellomkirkelig råd tildeler til prosjekter i regi av Kirkenes verdensråd og KEK med følgende interne fordeling: **kr 480 500**

Urfolksprogram. Igangsetting av tiltaket	kr 175 000
Unity of the Church (CP 07 - Y 01)	kr 85 000
Strengthening the One Ecumenical Movement: (CP 01 - Y 01)	kr 50 000
Assistent til KV's moderator Walter Altmann (i samarbeid med andre kirker - 7 år) - midlene kanaliseres gjennom IECLB - Brasil	kr 100 000
Konferansen av Europeiske kirker	kr 70 500
	kr 480 500

- b) Mellomkirkelig råd tildeler til prosjekter i regi av Det Lutherske Verdensforbund med følgende interne fordeling: **kr 480 500**

Tilskudd til "The LWF Foundation-Endowment Fund"	kr 220 000
Lutheran-Orthodox Relations, PGS003B	kr 25 000

Anglican-Lutheran Relations, PGS003C	kr 35 000
Lutheran-Reformed Relations	kr 30 000
Catholic-Lutheran dialogue	kr 40 000
Theology in the Life of Lutheran Churches, PTS 1207	kr 50 000
Institute for Ecumenical Research, Strasbourg. Utgifter til deltakelse fra kirkene i sør til det 40. internasjonale økumeniske seminar.	kr 80 500
	kr 480 500

c) Mellomkirkelig råd gir sekretariatet fullmakt til å foreta nødvendige justeringer i tildelingen dersom endringer i de enkelte prosjekter gjør det nødvendig. Totalbeløpene til hver organisasjon skal ikke endres.

3. Mellomkirkelig råd tildeler innen del II (40 %) følgende beløp til støtte til søsterkirker og partnerorganisasjoner i henhold til saksorienteringen og de endringer som framkom i møtet. Av disse midlene er kr 193 000,- ufordelt. Det foreslås at disse midlene skal fordeles til prosjekter innenfor de søsterkirker der Den norske kirke har et formalisert samarbeid: Den evangelisk lutherske kirke i Brasil (IECLB), Den evangelisk lutherske kirke i Jordan og Det Hellige Land (ELCJHL) og Den evangelisk lutherske kirke i Det sørlige Afrika (ELCSA). Rådet delegerer til Mellomkirkelig råds AU å fordele disse midlene til støtteberettigede tiltak i løpet av 2007 etter å ha innhentet aktuelle behov fra søsterkirkene, og etter forslag fra generalsekretær.

kr 768 960

4. Mellomkirkelig råd tildeler innen del III (10 %) til bygging av vennskapsrelasjoner med søsterkirker følgende beløp og fordeling:

kr 192 240

Agder og Telemark	kr 52 429
Sør-Hålogaland	kr 52 429
Tunsberg	kr 46 604
Møre	kr 40 778

Sak MKR 06/07 Budsjett for de sentralkirkelige råd 2007

Saksdokumenter:

Budsjettsammendrag 2007

Sammendrag

Budsjettet er fordelt innenfor en ramme på 46,851 mill. kroner hvorav 24,6 mill. kroner utgjør lønnsutgifter.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd anbefaler vedtatt det fremlagte budsjettforslag for 2007 for Mellomkirkelig råds virksomhet.

Sak MKR 07/07 Årsmelding for de sentralkirkelige råd 2006

Saksdokumenter:

Årsmelding for de sentralkirkelige råd 2006

Sammendrag

Kirkemøtet 2004 vedtok at myndighet til å godkjenne melding fra Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd delegeres til Kirkerådet. Det vil si at Kirkerådet godkjenner meldingen for alle tre råd og sender den til orientering til Kirkemøtet og til departementet.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd godkjenner meldingen om Mellomkirkelig råds virksomhet i 2006 med de merknader som kom fram i møtet. Meldingen oversendes Kirkerådet til godkjenning.

Sak MKR 08/07 Kirkemøtesaker

1. utfordringer i religionsmøtet

Saksdokumenter:

Kirkemøtekomiteens merknader og Kirkemøtets vedtak i KM 12/06 Utfordringer i i religionsmøtet

Veiledningshefte i religionsmøte

A consultation message to churches of the Lutheran communion

Notat om dialog mellom religiøse ledere i Jerusalem (u.off.)

Sammendrag

Kirkemøtet har vedtatt dokumentet *Veiledning i religionsmøte*. Fra MKRs side er det hovedsakelig prosjektet Religionsmøte og menigheten (ROM) som sørger for videre oppfølging av veiledningen. MKR bes om å jobbe for at det religionsteologiske dokumentet fra Teologisk Nemnd (TN) *Troende møter troende* blir ferdig og videre publisert og distribuert i løpet av våren 2007.

Mellomkirkelig råds behandling:

Koordinator for ROM-prosjektet redegjorde kort for arbeidet som er gjort til nå, og for videre framdriftsplan. Rådet støttet framdriftsplanen og det videre fokuset mot menigheter og lokalplan.

Trond Bakkevig informerte rådet om arbeidet med religionsdialog i Midtøsten.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd støtter ressursdokumentet *Veiledning i religionsmøte*, og at planen for spredning og bruk av dette inngår i ROM-prosjektet.
2. Mellomkirkelig råd ber TN om å fullføre dokumentet *Troende møter troende* i forbindelse med nemndmøtet 16.-17. mars, slik at Rådet kan drøfte dette dokumentet og den videre bruken av det på sitt møte i mai.

3. Mellomkirkelig råd tar LVF-dokumentet om religionsdialog fra konsultasjonen i desember 2006 til orientering.
4. Rådet tar informasjonen fra Trond Bakkevig om Mellomkirkelig råds dialogprosjekt mellom religiøse ledere i Midtøsten til orientering og gir sin støtte til det videre engasjement i prosjektet.

2. Innvandring og integrering - Den norske kirkes rolle i et flerkulturelt samfunn

Saksdokumenter:

Kirkemøtekomiteens merknader og Kirkemøtets vedtak i KM 6/05 Norsk asyl- og flyktningpolitikk

Kirkemøtekomiteens merknader og Kirkemøtets vedtak i KM 11/06 Innvandring og integrering

Notat med statistikk og kommentarer knyttet til integrering og sysselsetting

Sammendrag

Kirkemøtet har vedtatt å styrke Dnk sitt arbeid med integrering. Vedtaket ber blant annet MKR og andre kirkelige organer om å innarbeide flerkulturelle perspektiver i sine strategier, fortsette å ta nye initiativ til religionsdialog, samt ha en løpende dialog med nasjonale myndigheter om integreringsspørsmål.

I denne anledning er det for det første behov for å nærmere avklare *hvordan* MKR kan innarbeide flerkulturelle perspektiver i sine strategier. For det andre bør MKR utarbeide en klarere politisk strategi for innvandrings- og integreringsspørsmål som vi kan møte nasjonale myndigheter med. MKR bør se det som sin oppgave, sammen med andre aktører – særlig biskopene, å bidra til at Dnk kan fortsette å være en profilert aktør i den offentlige og politiske samtalen om flyktning-, asyl-, og integreringsspørsmål. Det gjelder særlig i forhold til ny utlendingslov (våren 2007) og i anledning kommunevalget (høsten 2007).

Mellomkirkelig råds behandling:

For det første ble det diskutert hvorvidt det burde være en egen samisk representant i rådet. Dette reflekteres videre inn som en del av forståelseshorisonten til vedtak 2. Videre ble det påpekt at det er mye kompetanse om integrering i bispedømmene i Dnk, NNKR, Flyktingenettverket, KIA og misjonsorganisasjonene, spesielt i nettverkene knyttet til etniske menigheter. MKR kan i større grad benytte seg av denne. Når det gjelder politisk hovedsatsingsfelt, ble det påpekt at disse bør være ureturnerbare flyktninger, barn og trosforfulgte, jf. KM-vedtak 6/05. KISP vil være et egnet forum for videre politisk arbeid knyttet til flyktning-, asyl- og integreringsspørsmål, selv om disse spørsmålene nå er utenfor KISP-rådgivers hovedansvarsområde.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar vedtaket i KM 11/06 "Innvandring og integrering" til etterretning, og ber sekretariatet arbeide videre for å gjennomføre dette.
2. MKR vil innarbeide flerkulturelle perspektiver i sine strategier, planer og uttalelser.
3. MKR vil, i samarbeid med BM, bidra til å definere posisjoner i samfunnsdebatten

om integrerings- og flyktningsspørsmål, spesielt i forhold til ny utlendingslov og kommunevalg i 2007.

4. Med utgangspunkt i nevnte hovedlinjer fra KM 2006 ber MKR sekretariatet og en evt. arbeidsgruppe utarbeide en videre strategi for integrering og sysselsetting i Den norske kirkes egen organisasjon.

3. Fråsegna fra Lærenemnda: "Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken"

Saksdokumenter

Artikkel i Kirke og Kultur

Kirkemøtets vedtak i sak KM 3.3/06: Fråsegna fra Lærenemnda: "Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken"

Rapport nr. 9/2007 **Stephanie Dietrich**

Rapport fra Porvookonsultasjon om "Same-sex-relationships"
Sigtuna, Sverige, 18.-20. desember 2006

Sammendrag

På årets Kirkemøte skal de forvaltningsmessige konsekvensene av Lærenemndas uttalelse vurderes. I den forbindelse bør Mellomkirkelig råd gi sine innspill ut fra et økumenisk perspektiv på saken.

Mellomkirkelig råds behandling:

Det var bred støtte i Rådet til generalsekretærens håndtering av saken til nå.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering, og ønsker å få saken tilbake når den er kommet lenger i saksforberedelsene til Kirkemøtet 2007.

4. NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke

Saksdokumenter

KR 12/07 Oppfølging av sak KM 08/06 Staten og Den norske kirke. Status og utfordringer

KM 08/06 NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke

Uttalelse fra STL

Uttalelse fra NNKR

Avisartikkel: Stat og kyrkje treng kvarandre

Sammendrag

Kirkerådet skulle på sitt møte 13.-14.2.2007 drøfte *Oppfølging av sak KM 08/06 Staten og Den norske kirke. Status og utfordringer* (Sak KR 12/07). Del A: *Status i arbeidet med reforms spørsmål og stat-kirke – spørsmålet* beskriver sekretariatets arbeid med disse spørsmålene og planene for 2007. Del B: *Utredning av en samlet tros- og livssyns politikk* følger opp Kirkemøtets høringsuttalelse som ber Regjeringen ta initiativ til en utredning om statens tros- og livssyns politikk. Kirkerådet innbys her til å drøfte hvilke sider ved en statlig aktivt støttende tros- og livssyns politikk det haster med å få utredet, og hvordan Kirkerådet kan bidra til at dette skjer.

Det er ønskelig med innspill fra Mellomkirkelig råd (MKR) i saken, særlig til dokumentets del B. Det ble formulert tre spørsmålsstillinger det er ønskelig at MKR reflekterer rundt: Den norske kirkes rolle for å utvirke at Regjeringen setter i gang utredning av en samlet tros- og livssynspolitikk; hvilke hensyn som må tas i arbeidet med verdiparagraf i Grunnloven; og spørsmålet om en evt. særlov for Den norske kirke tar tilbørlig hensyn til likebehandling og menneskerettigheter.

Mellomkirkelig råds behandling:

Flere i rådet mente at det er ønskelig med en samlende verdiformulering i grunnloven. Hvorvidt det bør refereres til Dnk i grunnloven, var det delte meninger om i rådet.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar informasjonen om oppfølgingen av KMs vedtak om stat og kirke til orientering.
2. Mellomkirkelig råd vil på grunnlag av sin tidligere behandling av tematikken og drøftingen i rådet uttale at:
 - Den norske stat bør forplikte seg på å føre en aktiv og støttende religions- og livssynspolitikk.
 - Det er viktig å fremholde at forholdet mellom staten og Dnk også angår andre tros- og livssynssamfunn i Norge.
 - MKR støtter oppfordringen til regjeringen om å iverksette en utredning om en samlet tros- og livssynspolitikk.
3. Mellomkirkelig råd ber Kirkerådet om at MKR blir tatt med i de videre drøftingene av eventuelle endringer i forholdet mellom stat og kirke, og i arbeidet med en eventuell verdiparagraf.

Sak MKR 09/07 Oppnevninger

1. Medlemmer av referansegruppen – ROM

Saksdokumenter:

Ingen

Sammendrag

Referansegruppen til prosjektet ROM er satt sammen av representanter for bidragsyterne og representanter for miljøer hvor det er gjort grunnleggende erfaringer med religionsdialog på lokalplan. Gruppen har også et geografisk hensyn å ta og har både Nord-Norge, Midt- og Vest-Norge representert sammen med folk fra Østlandsområdet.

Referansegruppen består av følgende personer:

Knut Grønvik, Areopagos

Silke Pahlke, menighetspedagog Tynset

Einar Tjelle, regionskonsulent, Kirkens Nødhjelp

Brita Hardeberg, sokneprest Ilen menighet/ Rådgiver – Nidaros biskop

Ola Smeplass, diakon, Bodø domkirke

Anne S. Ropstad, misjonskonsulent, Bjørgvin bispedømmekontor
Rolf A. Tjøstheim, Det Norske Misjonsselskap
Eva Frydenborg, Nye Norges Kristne Råd
Jorunn Sundby, Kristent Interkulturelt Arbeid
Sven Thore Kloster, representant fra Mellomkirkelig råd
Hans Erik Raustøl, Prosjektleder – Mellomkirkelig råd

Vedtak:

Referansegruppens sammensetning godkjennes.

2. Medlem til Kontaktgruppen med Islamsk råd

Saksdokumenter:

Ingen

Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner Sunniva Gylver til delegat fra Dnk i kontaktgruppa mellom MKR og IRN i perioden fram til september 2007. Sammensetningen av Den norske kirkes representasjon i Kontaktgruppen tas opp til vurdering på septembermøtet i Mellomkirkelig råd.

3. Ekstra delegater fra Den norske kirke til EEA3-møtet

Saksdokumenter

Ingen

Sammendrag

I tillegg til de delegatene fra Dnk som ble oppnevnt på MKR-møtet i september til EEA3-møtet (sak MKR 41.3/06), er det avklart med generalsekr. Colin Williams i KEK at også Gerd Marie Ådna og Halvor Nordhaug reiser som Dnk sine representanter. De er medlemmer av henholdsvis "Islam in Europe Committee" og "Commission on Churches in Dialogue" i KEK og ønsket også å delta på dette møtet.

I tillegg skulle ett medlem av Mellomkirkelig råd per 1.1.2007 oppnevnes av rådet på dette MKR-møtet.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd godkjenner oppnevningen av Gerd Marie Ådna og Halvor Nordhaug som delegater til European Ecumenical Assembly 2007.
2. Mellomkirkelig råd oppnevner Erlend Rogne (som representant fra MKR) som delegat til EEA3-møtet.

4. To delegater til Kirkedagene i Tyskland 6.-10. juni 2007

Saksdokumenter

Ingen

Sammendrag

EKD (Evangelische Kirche in Deutschland) arrangerer annethvert år tyske kirkedager. Dnk er invitert til å delta i kirkedagene og bedt om å sende to delegater.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner følgende to delegater til Kirkedagene i Tyskland 2007:
Stig Lægdene (KISP)
Helene Bjerkestrand

5. Delegat til Danske kirkedager 17.-20. mai 2007

Saksdokumenter:

Ingen

Sammendrag

Danske kirkedage er et økumenisk arrangement som koordineres av Danske Kirkers Råd og avholdes hvert 3. år. Årets kirkedage foregår i Haderslev med hovedtema "Kirke over grænser: Oplevelser, utfordringer, inspiration".

Av utenlandske gjester kan nevnes Mitri Raheb, luthersk prest - Betlehem, David Zac Niringgyie, anglikansk biskop - Uganda, Peter Halldorf, svensk pinsepastor, Hans-Jochen Jaschke, katolsk biskop - Hamburg.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet oppnevne en delegat til Danske kirkedage 2007.

Sak MKR 10/07 Den norske kirkes nord/sør-informasjon (KUI) – Virksomhetsplan og budsjett for 2007

Saksdokument:

Virksomhetsplan og budsjett 2007

Sammendrag

Ifølge KUIs vedtekter skal virksomhetsplan og budsjett for KUIs virksomhet oversendes Mellomkirkelig råd for godkjenning.

Virksomhetsplan og budsjett for 2007 er behandlet i KUIs prosjektkomité 21. november 2006, og er sendt til NORAD i rett tid innen fristen 7.november 2006.

I virksomhetsplanen redegjøres det for de prioriteringer i informasjonsvirksomheten som er foretatt i henhold til ny rammeavtale med Norad 2007-2010. Budsjettet er i overensstemmelse med antydning tildeling fra Norad for 2007. Endelig tildeling forventes i februar 2007.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd godkjenner KUIs virksomhetsplan og budsjett for 2007.

Sak MKR 11/07 Orienteringssaker

1. Rapporter

Rapport nr. 34/2006	Magne Klubben Rapport fra Den Evangeliske Kirke av Luthersk Bekjennelse i Brasil (IECLB) sitt 25. kirkemøte, 12.-15. oktober 2006 i Panambi, Brasil
Rapport nr. 35/2006	Trond Bakkevig (Merk: Unntatt offentlighet!) Rapport fra reise til Amman, Jerusalem og Tel Aviv, 1.-6.10.2006
Rapport nr. 36/2006	Helge Aarseth Rapport fra deltakelse som observatør fra Mellomkirkelig råd under FNs 61. generalforsamling høsten 2006
Rapport nr. 37/2006	Einar Tjelle og Jon Albert Ihlebæk Rapport fra reise til Israel, Palestina og Jordan 29.9.-08.10.2006
Rapport nr. 38/2006	Olav Fykse Tveit Rapport frå reise til Sør-Afrika 02.12.2006-08.12.2006
Rapport nr. 39/2006	Olav Fykse Tveit Rapport frå Kyrkjeleiarmøte i Brussel 12.12.2006-13.12.2006 Values, religion, identity
Rapport nr. 1/2007	Jens Olav Mæland Rapport frå Sabeels sjette internasjonale konferanse, 02.-09.11.2007 i Det heilage land. Tema: "The forgotten Faithful"

2. Referat fra kontaktmøte mellom Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig Råd 10. november 2006
3. Samtalereferat fra møte mellom Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet og Den norske kirke 07.11.2006
4. Ressurshefte med impulser fra KVs 9. generalforsamling: "Gud, i din nåde, omskap verden"
5. Rapport fra Vennskapskonferansen i Ålesund 12.-13. januar 2007

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

Sak MKR 12/07 Referatsaker

1. Referat fra møte i Teologisk nemnd 12.-13.10. 2006
2. Referat fra møte i Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) 28. og 29. september 2006
3. Referat fra møte i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM) 21.09.06 og 07.12.06
4. Protokoll fra møte i KUIs prosjektkomité 21. november 2006
5. Protokoll fra møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe 16.5. 2006 og 21.11.2006

6. Protokoll fra møte i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn 29. mai 2006, 10. oktober 2006 og 28. november 2006

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

Sak MKR 13/07 Rammer og føringer for arbeidet med FNs Verdens miljøverndag 2007

Saksdokument:

Ecumenical celebration of World Environment Day 2007 - Church of Norway Council of Ecumenical Affairs - Project description

Sammendrag

Norge og Tromsø vil være vertskap for hovedmarkeringen av Verdens miljøverndag 2007 med tema "Is som smelter – et hett tema?". Miljøutfordringene som de polare områdene står overfor med klimaendringer og miljøgifter i Arktisk, vil være i fokus. Miljøverndepartementet har invitert Den norske kirke til å markere dagen. Bispemøtet har på vegne av Den norske kirke tatt imot invitasjonen.

Følgende initiativ har blitt tatt:

Nord-Hålogaland biskop vil være vert for en økumenisk gudstjeneste som skal holdes i Ishavskatedralen 3. juni.

Forberede en liturgi som kan brukes i menighetene under markeringen av Verdens miljøverndag 2007. Det liturgiske materialet vil bli distribuert slik at kirker verden rundt kan delta i en felles markering av en miljøtrussel som ikke kjenner landegrensener.

Mellomkirkelig råd forbereder markeringene sammen med Bispemøtet, Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Nye Norges Kristne Råd. Miljøverndepartementet er med på å finansiere kostnadene knyttet de kirkelige markeringene av Verdens miljøverndag 2007.

Mellomkirkelig råds behandling

Samarbeid med Samisk kirkeråd ble etterspurt. I denne sammenheng ble "Samisk ressursgruppe for gudstjenesteliv" løftet fram som en mulig samarbeidspartner. Det ble påpekt at samisk gudstjenesteliv, liturgi og spiritualitet vil få være med å prege arrangementet, men at sør-samiske perspektiver derimot ikke har vært tillagt like stor aktualitet i forbindelse med Tromsø-arrangementet, og at det her kan tas flere initiativ.

I tillegg ble det fremmet synspunkter om å invitere flere som er rammet "på kroppen" av klimaendringene (for eksempel representanter fra Indonesia, Seychellene etc.). Når det gjelder forbindelsen mellom MKRs klimaerklæring og Tromsøarrangementet, er denne ennå ikke avklart. Det kan tenkes at KV kan bidra med en klimaerklæring i forbindelse med gudstjenesten. MKR ser det som positivt at Grønn Hverdag og Ungdommens kirkemøte også er involvert i forberedelsene til Miljøverndagen.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering og ber om at den blir fulgt opp av sekretariatet etter retningslinjer gitt av Bispemøtet.

Sak MKR 14/07 LVF's dokument "The Diaconal Ministry in the Mission of the Church" og Den norske kirkes vurdering av den. Forslag til høringssvar fra TN

Saksdokumenter:

The Diaconal Ministry in the Mission of the Church (LWF Studies)

Se ellers forslag til høringssvar i sak TN-15/06: Referat fra møte i Teologisk nemnd 12.-13.10. 2006 (MKR 12/06.1 Referatsaker)

Sammendrag

Teologisk nemnd har laget et forslag til høringssvar til uttalelsen i LVF-dokumentet "The Diaconal Ministry in the Mission of the Church" som Mellomkirkelig råd drøftet på møtet.

Vedtak:

MKR takker for LVF's studiedokument "The Diaconal Ministry in the Mission of the Church." Dokumentet behandler det viktige teologiske arbeidet med å tenke den diakonale tjenesten som vesensmessig tilhørende det kirkelige embete. MKR slutter seg til hovedkonklusjonene i dokumentet vedrørende dette spørsmålet. MKR videresender TN sin uttalelse om dokumentet til LVF.

Kopi av TNs uttalelse oversendes Bispemøtet og Kirkerådet til orientering.

Sak MKR 15/07 Statsbudsjettet 2008. Prioriteringer

A) Statsbudsjettet 2008. Prioriteringer for det helhetskirkelige området

Saksdokumenter:

Ingen til MKR

Sammendrag:

Kirkerådet hadde følgende forslag til vedtak i saken (KR 06/07):

1. Kirkerådet vil uttrykke bekymring for lokalkirkens økonomi og vil sterkt understreke behovet for økte tildelinger til lokalkirken. Spesielt trengs det tiltak overfor de små fellestrådene.
2. På de felleskirkelige tiltakene vil Kirkerådet prioritere Trosopplæringsreformen, fullfinansiering av prostereformen og prestestillinger i menigheter med sterk befolkningsvekst samt spesialprestestillinger.
3. Kirkerådet vil videre understreke behovet for økt tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene og bekymringen over det manglende vedlikeholdet av kirkene. Kirkerådet mener rentekompensasjonsordningen derfor bør gjeninnføres så raskt som mulig og at

det bør etableres en statlig tilskuddsordning som dekker merutgifter av fredede og verneverdige kirkebygg.

4. Kirkerådet peker også på behovet for tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken/menighetene og tilskudd til diakonstillinger.

Mellomkirkelig råds behandling:

Fra Rådet kom det verdifulle og generelle innspill om kirke og økonomi. Av konkrete kommentarer til statsbudsjettet ble det påpekt at en styrking av diakontjenesten er ønskelig, og da i form av en høyere prioritering av flere diakonstillinger og tilskudd til disse.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar det framlagte forslaget til orientering med følgende kommentar: MKR ber KR vurdere å prioritere tilskudd til diakonstillinger på linje med tiltakene i pkt 2 i vedtaksforslaget.

B) Statsbudsjettet 2008. Prioriteringer på Kirkerådets område

Saksdokumenter:

Ingen

Mellomkirkelig råds behandling:

Det ble vektlagt at MKR kan gi både prioriteringer og profileringer av de gitte punktene.

Det hersket noe usikkerhet om hva som er MKR sitt mandat til å kunne prioritere.

Religionsdialog er det punktet på lista som tilsynelatende kanskje ligger nærmest MKR sin virksomhet. Rådet ønsker i tillegg å satse på Ung i kirka, men også medlemsregisteret er relevant som satsingsområde, fordi dette i høy grad også dreier seg om økumenikk og forhold til andre tros- og livssynssamfunn i Norge.

Rådet påpekte videre at det ville vært ønskelig å kunne gå ut over KR-lista og tilføre andre prioriteringer i årene framover, for eksempel ressurser knyttet til arbeid med miljø og internasjonal rettferdighet.

Med tanke på gudstjenestearbeidet ble det kommentert at det er ønskelig å tenke kulturelt mangfold i forbindelse med gudstjenestereformen, samt annet gudstjeneste- og menighetsfornyende arbeid.

NB: Det ble oppdaget en tallfeil i siste avsnitt, s.7.: 3,55 mill rettes til 5,01 mill.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar det fremlagte forslag til orientering og ber KR særlig legge vekt på følgende: Religionsdialog, Ung i kirken og medlemsregister. På sikt ønsker MKR at gudstjenestearbeid, sett i lys av globalt og kulturelt mangfold, samt arbeid med klima og rettferdsspørsmål, prioriteres.

Sak MKR 16/07 "To kirker – én tro". Forslag til avtale mellom Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke (KM-sak)

Saksdokumenter:

"To kirker – én tro". Sammen som lutherske kirker i Norge

Sammendrag

Mellomkirkelig råd er av Kirkerådet bedt om å ta imot det foreliggende forslaget til avtale og forberede KRs fremlegg for KM. Det anses som riktig å involvere et bredt spekter av instanser i vurderingen av avtalen, noe som tilsier en relativt omfattende høring.

Mellomkirkelig råds behandling:

Gjennom nye samtaler med Frikirken er det blitt klart at vedtaket i denne saken med fordel kan utsettes til 2008 i lys av Frikirkens tidsplan for høring og behandling.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd godkjenner den videre prosessen i saken, og ber om å få saken behandlet igjen på grunnlag av høringen – før den sendes videre til Kirkerådet, Bispemøtet og Kirkemøtet 2008.

Sak MKR 17/07 Kamp mot fattigdom og for global rettferdighet: Den norske kirke og den økonomiske globaliseringen (KM-sak)

Saksdokumenter:

AGAPE dokumentet i engelsk versjon: <http://www.oikoumene.org/fileadmin/files/wcc-main/documents/p3/agape-new.pdf>. En norsk versjon av dokumentet kan fåes ved henvendelse til sekretariatet

Rapport nr. 7/2007 **Gard Lindseth**

Rapport fra konferanse i World Social Forum 20.- 25. Januar 2007,
Nairobi – Kenya

Avisartikkel: Versting eller best i klassen?

Sammendrag

KISP (Komiteen for Internasjonale Spørsmål) under Mellomkirkelig råd har satt ned en arbeidsgruppe som tar utgangspunkt i Kirkenes Verdensråds AGAPE- (Alternative Globalisation Addressing Peoples and Earth) dokument. Gruppen skal jobbe frem et posisjonsdokument for Den norske kirke på AGAPE og skissere en oppfølging av AGAPE i Den norske kirke. Dokumentet vil danne utgangspunkt for en sak på Kirkemøtet 2007 om noen av de etiske dilemmaene som følger av den økonomisk globaliseringen. MKR utfordres til å diskutere hvordan dette best kan fremmes som en sak på årets Kirkemøtet.

Mellomkirkelig råds behandling:

Det ble problematisert hvorvidt ordet "ideologisk" i Agape-kritikken er treffende eller ikke. Det ble også etterspurt et tydeligere demokratiperspektiv i den videre prosessen og det kommende posisjonsdokumentet til KISP, samt påpekt at en god dialog med søsterkirker i særlig Sør-Afrika og Brasil er viktig i denne sammenheng.

Det ble også drøftet i hvilken grad det økende engasjementet for globalisering først og fremst bør fokusere på klima eller mer på økonomisk rettferdighet.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd vil at det skal fremmes en sak på Kirkemøtet 2007 knyttet til økonomisk globalisering.
2. Mellomkirkelig råd vil at det skal legges vekt på følgende:
 - Hva er kirkens politisk røst og rolle i disse spørsmålene?
 - Hva er kirkens syn på sammenhengen mellom økonomisk globalisering og de globale klimaendringene? Hva betyr forsakelse i denne sammenhengen?
 - Hva skal Den norske kirke si om Norges globale ansvar som oljeproduserende nasjon og som jordbruks- og fiskerinasjon?
 - Hvordan få frem kirkens katolske (globale/allmenne) karakter i disse spørsmålene?
 - Hva er forholdet mellom den enkeltes ansvar og politiske myndigheters ansvar?
3. Mellomkirkelig råd ber om å få saken opp til ny behandling på neste Mellomkirkelig råds møte.

Sak MKR 18/07 Eventuelt: Klimauttalelse

Saksdokumenter:

Forslag til uttalelse om klima

Vedtak:

Mellomkirkelig råd ønsker å komme med følgende uttalelse om klimaspørsmål, rettet til den norske regjering: (se vedlegg)

Neste møte i Mellomkirkelig råd: **20.-22. mai 2007 i Genève.**

Vedlegg: Uttalelse om klimaspørsmål

I anledning av at FNs klimapanel har offentliggjort sin rapport, vil Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, samlet til møte 6. februar 2007 i Oslo, uttale følgende:

REGJERINGEN MÅ TA ANSVAR PÅ VÅRE VEGNE – VI MÅ ALLE FORSAKE NOE

Menneske, du som har kunnskap om godt og ondt, livet er truet, ta ditt ansvar. (Biskop Finn Wagle, "Hustavle - ropet fra en såret jord")

1. Vi må vise oss vårt ansvar verdig som medmennesker

Vi er alle forvaltere av Guds skaperverk. Dette handler om menneskets storhet og ansvar. Nå vet vi at skaperverket er truet av våre utslipp som forårsaker klimaendringer. Bibelen taler om at Guds pakt er med hele menneskeheten og alle levende vesener "for de kommende ætter i alle tider" (1 Mos 9). I god norsk gårdstradisjon skal jorda gis videre til de neste generasjoner i en slik forfatning at også de kan leve av den. Det er krevende å forholde seg til vår neste som ennå ikke er født. Men vi må vise oss verdige vårt ansvar som medmennesker.

De fattigste rammes først og hardest av klimaendringene. Allerede i dag koster klimaendringer menneskeliv. Flere dyre- og plantearter står i fare for å bli utryddet. Klimavern må nå prioriteres på linje med kamp mot konflikter, fattigdom og spredning av dødelige våpen, som vanligvis har satt den politiske dagsorden.

Den norske kirke vil understreke at klimavern handler om hvordan vi praktiserer rettferdighet, nestekjærlighet og vår kjærlighet til den verden som Gud elsker. Som del av det verdensvide kristne fellesskapet vil vi understreke at dette ansvaret er et globalt ansvar. Det betyr at vi her i Norge ikke bare må spørre hvordan vi skal klare oss best selv, men vise at vi tar vårt globale ansvar på alvor. Dette gjelder vår felles framtid på vår felles jord.

2. Vi må forsake for livets skyld

Vi må forsake dersom vi skal gjøre noe med klimaendringene. Vi må forsake dersom jorda skal bli god å leve på for dem som i dag lever i områder som alt er rammet. Vi må forsake dersom vi og våre etterkommere skal ha det bra på denne jorda. Klimaendringene vil uansett koste mye. Å motvirke klimaendringene vil også koste mye av enkeltpersoner og fellesskapet. Men det vil koste mer om vi ikke handler nå. Når vi forsaker, gjør vi det for livets skyld. Og mye av det vi kan gjøre, kan forbedre vår livskvalitet.

3. Regjeringen må ta ansvar på våre vegne og kreve at vi er ansvarlige

Kirken ber om at regjeringen iverksetter nødvendige tiltak for å redde en truet verden, selv om det koster. Staten må kunne stille krav til næringslivet og befolkningen, slik en også gjør det for å sikre forsvar av land og folk. Det er ikke mindre begrunnet når det gjelder forsvar av hele kloden og kommende generasjoner. Situasjonen krever vilje til å finne brede løsninger på tvers av partigrenser og landegrenser. Politikere innenfor alle

fagfelt, lokalt og nasjonalt, må nå ta store og viktige grep på vegne av oss alle. Interesser som på kort sikt kan tape noe, må ikke få det avgjørende ord i denne sammenheng. Ansvarlige politikere må få kirkens og folkets støtte til å gå inn på krevende og upopulære tiltak. Hver uke bes det i kirkene for alle som har ansvar i samfunnet. Det trengs ikke mindre nå i møte med disse krevende utfordringene.

4. Norge må ta ansvar for egne reduksjoner - vi kan ikke bare kjøpe oss ut av miljøproblemene

Regjeringen må snarest mulig vedta hvordan vi i Norge skal kunne redusere våre utslipp i betydelig grad. Det må gjelde både næringsliv, det offentlige og enkeltmennesker. Det er viktig å bidra til reduksjoner av utslipp i andre land, men det er ikke nok. Vi kan ikke kjøpe oss fri fra vårt eget ansvar for reduksjoner, verken som nasjon eller enkeltmennesker.

Norge har et spesielt ansvar i møte med klimaendringene, av flere grunner. Norge er blant de land i verden som slipper ut mest CO₂ pr innbygger. Store deler av vår materielle velstand er basert på salg av fossilt brennstoff. Norge har både økonomi og muligheter til å selv gjøre store omstillinger og å bidra til teknologiske nyvinninger som andre kan ha glede av. Regjeringen må vise hvordan Norge skal ta et internasjonalt ansvar gjennom teknologioverføring, prosjekter og tiltak som bidrar til at andre land reduserer sine utslipp. Dersom det skal skje noe som monner, er det ikke nok å fokusere bare på den enkeltes ansvar, selv om det også er svært viktig.

Vi må sette oss ambisiøse konkrete og tidfestede mål for å motvirke klimaendringene og konsekvensene av dem. Derfor er hvilke mål vi setter oss for 2020 så vesentlig. Det må være mål som er så langt fram at de har tilstrekkelig langsiktighet over seg, og samtidig så nært at vi må handle nå. Internasjonale avtaler som Kyoto-avtalen må følges opp, men også den er bare en begynnelse.

5. Hva kirken forventer

Den norske kirke forventer at regjeringen og hele det politiske miljø nå samler seg om oppgaven med å vise hvordan Norge skal kunne møte og motvirke klimaendringene, her til lands og i verden for øvrig. Nå er det ikke tid for å bruke krefter på spissfindigheter og indre strid.

Kirken forventer at det arbeides grundig og målrettet med en ambisiøs melding om våre bidrag til reduksjon av CO₂-utslipp i vårt land og på verdensbasis.

Kirken forventer at næringslivet tar sitt ansvar og tilpasser sin aktivitet og sine satsinger den kunnskap vi nå har om klimaendringene. Vi forventer at det brukes mye kraft og kreativitet for å utvikle nye teknologiske løsninger og nye produkter som kan bidra til å redusere de totale utslipp av CO₂.

Kirken forventer at det norske folk vil stille opp på en dugnad for jorda vår, for våre medmennesker og for våre etterkommere – til glede for oss alle.

Protokoll

Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg (MKR/AU)

8. mars 2007

Kirkens hus, Oslo

Til stede:

Ingrid Vad Nilsen, Berit Hagen Agøy, Benedicte Aschjem, Ernst Baasland, Erlend Rogne og Helge Aarseth (under sak 4).

Forfall: Rolf Steffensen

Fra sekretariatet: Olav Fykse Tveit, Sven Oppegaard, Sven Thore Kloster, Gard Lindseth, Tore Laugerud og Hans Erik Raustøl

Ingrid Vad Nilsen åpnet med andakt og bønn i anledning kvinnedagen.

Sak MKR/AU 01/07: Protokoller

Sak MKR/AU 02/07: MKR-møtet 20.-22. mai 2007

Sak MKR/AU 03/07: Rapporter

Sak MKR/AU 04/07: LVFs Rådsmøte 2007

Sak MKR/AU 05/07: Arbeidsformen i MKR/AU

Sak MKR/AU 06/07: Orienteringssaker

Sak MKR/AU 07/07: Møteplan 2007

Sak MKR/AU 08/07: Kirkemøtet 2007

Sak MKR/AU 09/07: Oppnevninger

Sak MKR/AU 10/07: Fordeling av resterende OVF-midler til søsterkirker 2007

Sak MKR/AU 01/07 Protokoller

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 24.08.2006

Vedtak:

Protokollen godkjennes.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 6.-7.02.2007

Vedtak:

Protokollen oversendes MKR for godkjenning.

Sak MKR/AU 02/07 MKR-møtet 20.-22. mai 2007 (i Genève)

Saksdokumenter:

Foreløpig saksliste til MKR-møtet 20.-22. mai 2007

MKR/AUs behandling

Forslag til saksliste ble lagt frem og diskutert, bl.a. under synsvinkelen hva som skal opp på neste møte i KR. Spørsmål om hvordan en får tid til å drøfte Midtøstenstrategien og økonomisk globalisering. Fra vår side bør vi komme med tydelige innspill overfor KVs generalsekretær.

Rådet kan naturlig deles inn i grupper.

Vedtak:

Sakslisten til MKR-møtet 20.-22. mai 2007 godkjennes. Sekretariatet bes arbeide videre med opplegget for besøket i Genève.

Sak MKR/AU 03/07 Rapporter

Saksdokumenter:

Rapport nr. 05/2007	Trond Bakkevig Report from a visit to Jerusalem 26.-29.11.2006 (U.off.)
Rapport nr. 06/2007	Trond Bakkevig Rapport fra reise til Jerusalem 12.-15.12.2006 (U.off.)

Rapport nr. 11/2007	Trond Bakkevig Report from the Meeting of Israeli and Palestinian Religious Leaders on February 19, 2007, The Olive Tree Hotel, Jerusalem (U.off.)
Rapport nr. 12/2007	Erling J. Pettersen Rapport fra besøk til IECLB, Igreja Evangélica de Confissão Luterana no Brasil i Brasil, 20.11.2006-01.12.2006
Rapport nr. 13/2007	Ole Chr. Kvarme Rapport fra besøk til Jerusalem 9.–12. januar 2007
Rapport nr. 14/2007	Ingrid Vad Nilsen Rapport fra deltakelse på Sjømannskirkens medarbeidermøte for Asia/Australia og besøk til den lutherske kirken i Thailand, 17.-18. januar 2007

Vedtak

Rapportene tas til orientering.

Sak MKR/AU 04/07 LVF's Rådsmøte 2007

Saksdokumenter:

Følgende tre dokumenter er sendt til deltakerne på LVF's rådsmøte samt nasjonalkomiteéene. De ble lagt frem til informasjon og diskusjon:

- Strategisk plan
- Rapport om "Family, Marriage and Human Sexuality"
- Forslag til uttalelse om tilsynsembetet

MKR/AUs behandling

Det ble påpekt at dokumentet om bispeembetet var komplisert stoff å vurdere, mens rapporten om seksualitet sannsynligvis vil gi et godt grunnlag for en diskusjon. Strategidokumentet forblir generelt. Vanskelig å få klar retning på diskusjonen. Meningen var å sette et kraftig søkelys på organisasjonen. Fornyelseskomiteéen er ment å skulle ivareta mer grunnleggende videreutviklingen av organisasjonen. De to større tematiske utredningene bør gjøres godt kjent i Den norske kirke.

Vedtak:

MKR/AU tar de tre dokumentene til orientering og ser frem til oppfølgende drøfting og behandling etter rådsmøtet.

Sak MKR/AU 05/07 Arbeidsformen i MKR/AU

Saksdokumenter:

Ingen

Sammendrag:

Med et nytt MKR/AU er det grunn til og mulighet for å tenke igjennom hva møtene i AU skal brukes til, og hvilke oppgaver/rolle AU skal ha i forhold til Rådet som helhet og også til sekretariatet. Ifølge Statuttene for Mellomkirkelig råd skal "Arbeidsutvalget forberede Rådets møter og treffer avgjørelser i de saker Rådet bestemmer".

MKR/AUs behandling

Det ble påpekt at det er en forskjell mellom MKR/AU og KR/AU. Sistnevnte deltar ikke i saksbehandling og saksforberedelse. MKR/AU er et eldre råd som arbeider nært med administrasjonen om saker som skal til MKR. Det bør være et tenkested. MKR/AU er et policyorgan og gir dermed AU-medlemmene mye innflytelse. Det er ikke AU men rådet som har makten, og skal legge føringene. Men AU kan holde administrasjonen i pakt med rådets intensjoner og policy. Mye av det sekretariatet skal gjøre, ligger i årsplanen som legges frem i februar. En god idé som kom frem i siste rådsmøte, er at septembermøtet bør forberede arbeidsplanene.

Vedtak:

MKR/AUs arbeidsform fortsetter i samme form som hittil ved å gi retning for arbeidet og fatte nødvendige vedtak mellom rådsmøtene. Et notat forberedes til mai-møtet hvor forslag legges fram om etablering av grupper i Rådet som kan spesialisere seg på forholdet til de ulike økumeniske organisasjonene.

Sak MKR/AU 06/07 Orienteringssaker

Saksdokumenter:

- Orientering om fagdag 20. april 2007 for teologiske utdanningsinstitusjoner om internasjonale spørsmål i kirkelig utdanning
 - ROM – studiereise til England 17.-20. april 2007
 - Migrantkirker i Norge
 - Nasjonalt forum for religiøse ledere
 - Teologisk nemnds sammensetning og mandat
1. Orientering om fagdag 20. april 2007 for teologiske utdanningsinstitusjoner om internasjonale spørsmål i kirkelig utdanning
 2. ROM – studiereise til England 17.-20. april 2007
 3. Migrantmenigheter i Norge
 4. Nasjonalt forum for religiøse ledere
 5. Teologisk nemnds sammensetning og mandat

6. Saker fra KISP-møte 5.-6. mars 2007
7. Reiser til Midtøsten 2007
8. Verdens miljøverndag 2007
9. EEA3-møtet: Hvilke saker vil Dnk særlig profilere på møtet?

MKR/AUs behandling

Ad 3: Migrantmenigheter

Sven Thore Kloster orienterte om møtet om migrantmenigheter, avholdt på initiativ fra NKR der Jens-Petter Johnsen og Ingrid Vad Nilsen også var til stede. Tre hovedområder kom frem: Presteordinasjon, forholdet til Dnk, og medlemskapsbetingelser for å bli ansatt i forskjellige stillinger i Dnk.

Ad 4: Nasjonalt forum for religiøse ledere

Det vil bli foreslått at STL legger til rette for et nasjonalt forum for religiøse ledere. Human-Etisk Forbund er mest interessert i religionspolitikk, ikke så mye religionsdialog. En styrke for STL dersom det kan romme et slikt forum. STL har fått en viss status, men det kan være behov for et organ av en annen type som ikke er styrt av STL? Kan samtidig tenkes at med en lav hyppighet vil en oppnå det samme også innenfor STL.

Ad 5: Teologisk nemnds sammensetning og mandat

Generalsekretæren orienterte om samtale i ledergruppen i KR om at det kan være behov for et organ med et bredere mandat enn det nåværende for TN om bl.a. diakoni, etiske spørsmål osv. Bispemøtet har også utredningsoppgaver hvor det kan være behov for en vurdering før vedtak fattes. Lærenemndas rolle må nå vurderes. Den var ment primært å være en nemnd for behandling av lærespørsmål i tilknytning til personalsaker. Det er behov for en mindre nemnd som kan ta flere typer saker. Bør TN allikevel være en del av MKR? Linken til internasjonale og økumeniske problemstillinger er svært vesentlig for MKR og det må sikres at dette aspektet ivaretas i nemnda videre.

Ad 7: Reise til Midt-Østen

Delegasjonen er nå på fire personer, men et valgt medlem fra MKR mangler.

Vedtak:

MKR/AU tar sakene til orientering.

Sak MKR/AU 07/07 Møteplan 2007

Saksdokumenter:

Ingen.

Vedtak:

MKR/AU vedtar følgende møteplan for sine møter høsten 2007:

15. juni kl. 10-14
3. desember

MKR-møtet i juni 2008 bør finne sted i Bodø eller Hamar.

Sak MKR/AU 08/07 Kirkemøtet 2007

Saksdokumenter:

Ingen

Sammendrag

På sitt møte 13.-14. februar 2007 behandlet Kirkerådet under sak KR sak 08/07 Kirkemøtet 2007. Det er sakene innenfor Forbruk og rettferd, økonomisk globalisering og klima og miljø som i særlig grad vil berøre Mellomkirkelig råd.

MKR/AUs behandling

Gard Lindseth orienterte om siste møte i KISP. MKR/AU la i den påfølgende samtalen vekt på følgende områder:

A. Midtøstenstrategi

Sterkt ønske om å styrke og forbedre engasjementet på dette området. Biskop Kvarme har lagt vekt på også å styrke forholdet til Israel. Viktig å ikke glemme dette. Trond Bakkevig arbeider godt, men vi trenger et bredere engasjement. En kommer langt med personlige kontakter og utveksling med vennsbyer. Israelsmisjonen og Bibelselskapet må være medarbeidere. Forslag fra BM: Reise til Palestina eller Tyrkia. Bruke offisiell representasjon bevisst. Det primære spørsmålet er hva MKR skal gjøre. Dessuten dra de kirkelige aktørene inn i bildet.

B. Agape-diskusjonen

En arbeidsgruppe har laget et førsteutkast til en respons på Agapedokumentet. KISP skal ikke rive ned engasjementet fra sør. Det kan være faglig uenighet, men responsen vil være en del av den videre prosessen. Ønskelig at både Agape-dokumentet og KISP-dokumentet kan være KM-dokumenter. Vil MKR ha saker som utfordrer menighetene, BM osv. eller et mer faglig dokument? Det behøver ikke være et skarpt skille. Klimasaken egner seg godt til å utfordre. Men Agape-dokumentet kan kanskje holdes atskilt som en egen sak. Mest aktuelt å bidra med norsk perspektiv inn i de store globale spørsmålene, ikke nødvendigvis fokusere sterkt på våre egne handlinger. Det er i klimasaken vi gjør mest. Det er en het økumenisk diskusjon om Agape-problematikken. Hvordan kan vi få til en god prosess på KM over et stort dokument? Lage en sammenfatning. Det samiske perspektivet er også viktig å få inn i det som legges frem på KM.

Vedtak:

MKR/AU ber sekretariatet arbeide videre med forberedelsen av KM-sakene ifølge de momenter som kom fram på møtet.

Sak MKR/AU 09/07 Oppnevninger

Saksdokumenter:

Ingen

Sammendrag

Funksjonstiden for medlemmene av følgende nemnder/utvalg går ut i 2007:

Teologisk nemnd (TN)

Komiteen for Internasjonale spørsmål (KISP)

Prosjektkomiteen for Den norske kirkes Nord/Sør-informasjon (KUI)

For perioden 2008-2011 må det derfor oppnevnes/gjenoppnevnes medlemmer til disse.

Det må også oppnevnes/gjenoppnevnes nye medlemmer til Kontaktgruppa med Islamsk råd fra 2008 til 2011 og for Norsk Økumenisk Kontaktforum for Kvinner (NØKK) for samme periode.

Dessuten bør det vurderes om det skal foretas oppnevning av medlemmer fra Den norske kirke til Norsk Teologisk Samtaleforum under Nye Norges Kristne Råd fra 2008. Det har tidligere ikke vært begrensninger på funksjonsperioden til disse medlemmene.

Vedtak:

MKR/AU tar saken om oppnevninger som må foretas i 2007 til orientering, og ber om at oppnevningen av personer til disse nemndene/utvalgene settes opp på sakslista for MKRs septembermøte.

Sak MKR/AU 10/07 Fordeling av resterende OVF-midler til søsterkirker 2007

Saksdokumenter:

MKR/AUs behandling

Vedtaket i rådet ang. tildeling av OVF-midler peker i retning av å prioritere de områdene hvor vi har våre primære samarbeidsrelasjoner. Det er disse partnerne vi har inngått særlig forpliktende avtaler med, og vi må lytte til de behovene de har.

Vedtak:

MKR/AU vedtar støtte til følgende formål:

1. Kompetansehevende tiltak for assistenten til presidenten i KV/presidenten i IECLB: USD 5 000.

2. Transportmiddel for Den evangelisk-lutherske kirken i Jordan og Det hellige land (ELCJHL): NOK 50 000
3. Støtte til retreat for ledelsen i ELCJHL. NOK 20 000

Neste møte i MKR/AU: **15. juni kl. 10-14 i møterom 1C (Borg).**